

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Prezydent Miasta Gdyni
dr Wojciech Szczurek

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej sprawy. W jednej ze spraw prowadzonych przed tutejszym organem, zapewniliśmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami (dalej: ON) na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Audyt

dotyczący działań wymierzonych w ON w kontekście niespełnienia przepisów prawa lokalnego oraz naruszenia praw osób z niepełnosprawnościami

Wstęp

Celem niniejszego audytu jest przeanalizowanie działań podjętych wobec Osoby z Niepełnosprawnością (ON) przez Prezydenta Miasta Gdyni w związku z wynajmowaniem lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Gdyni. W szczególności skupimy się na sprawdzeniu, czy podejmowane działania były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa lokalnego, w tym Uchwałą Nr XI/392/19 Rady Miasta Gdyni, oraz czy respektowały prawa i godność osoby z niepełnosprawnością, zgodnie z przepisami prawnymi chroniącymi prawa osób niepełnosprawnych.

Opis sytuacji

ON zwrócił się o wsparcie w związku z procesem wynajmowania lokalu mieszkalnego od Gminy Miasta Gdyni. Zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Miasta Gdyni, osoby umieszczone na listach mają obowiązek przekazywania informacji dotyczących zmiany struktury rodziny oraz stanu posiadania, mających wpływ na zaspokajanie ich potrzeb mieszkaniowych. W przypadku zmiany sytuacji życiowej ON, która spowodowała konieczność wskazania więcej niż jednego lokalu, wniosek musiał zostać ponownie zweryfikowany.

W wyniku zmiany sytuacji życiowej ON, wniosek o wynajem lokalu został ponownie poddany weryfikacji. Jednakże, mimo przekazania nowych przesłanek w sprawie, Prezydent Miasta Gdyni skreślił ON z listy oczekujących na lokal bez podania jasnej podstawy, która została przewidziana w przepisach uchwały Rady Miasta. Wydaje się, że decyzja ta była dyskrecjonalna i nieodpowiednio uzasadniona, co skłoniło ON do skierowania sprawy na drogę sądową, gdyż skreślenie z listy nie podlegało kontroli w trybie administracyjnym.

Analiza i ocena

Analizując sytuację, można stwierdzić, że działania podejmowane wobec ON przez Prezydenta Miasta Gdyni nie były zgodne z obowiązującymi przepisami uchwały Rady Miasta. Prezydent dokonał skreślenia z listy bez wyraźnych podstaw, które powinny być zgodnie zapisem § 28 uchwały podstawą do podjęcia takiej decyzji. Skreślenie miało istotny wpływ na sytuację życiową ON, co wydaje się sprzeciwiać celom uchwały, której celem jest zapewnienie mieszkań oczekującym osobom, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Naruszenie przepisów Ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego jest kolejnym aspektem w tej sprawie. W § 4 ustawy wyraźnie określono, że tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, w tym osób z niepełnosprawnościami, należy do zadań własnych gminy. Ponadto, gmina powinna zapewniać lokale socjalne i zamienne oraz zaspokajać potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Skreślenie ON z listy bez jasnej podstawy i bez uwzględnienia jej potrzeb mieszkaniowych wydaje się naruszeniem tych przepisów.

Propozycje zmian praktyki stosowania prawa

1. Konieczne jest wprowadzenie większej przejrzystości i jasności w procedurach wynajmowania lokali mieszkalnych, szczególnie w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami. Przyjęcie bardziej precyzyjnych przepisów w uchwale Rady Miasta Gdyni pozwoli na uniknięcie niejednoznaczności i dających się interpretować decyzji.
2. Prezydent Miasta Gdyni powinien podjąć działania mające na celu konsultację spraw z radą społeczną przed podjęciem decyzji o skreśleniu z listy osób oczekujących na lokal. Wprowadzenie dialogu z przedstawicielami społeczności może pomóc w uniknięciu nieuzasadnionych i dyskryminacyjnych działań.

3. W celu zapewnienia większej ochrony praw ON, konieczne jest wprowadzenie możliwości składania odwołań od decyzji Prezydenta Miasta Gdyni w przypadku skreślenia z listy. Umożliwiłoby to przetestowanie legalności i zgodności z przepisami podejmowanych działań.

Wprowadzenie w życie zmian zalecanych przez ten audyt przyniesie wiele korzyści zarówno dla Osób z Niepełnosprawnościami (ON), jak i dla całego społeczeństwa. Oto główne korzyści:

1. Zapewnienie równej szansy dostępu do mieszkań: Dzięki zmianom w praktyce wynajmowania lokali mieszkalnych, ON będzie miało zapewniony równy dostęp do mieszkań, niezależnie od swojej sytuacji życiowej czy kondycji finansowej. Umożliwi to lepsze zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych osób z niepełnosprawnościami i zapewni im godne warunki życia.

2. Zapewnienie ochrony praw lokatorów: Przedstawione zmiany mają na celu lepszą ochronę praw lokatorów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzenie przejrzystych procedur i możliwości odwołania od decyzji administracyjnych pozwoli na uniknięcie nieuzasadnionego skreślenia z listy osób oczekujących na mieszkanie.

3. Zapobieganie dyskryminacji: Przyjęcie bardziej precyzyjnych przepisów i skonsultowanie działań z radą społeczną pomoże w uniknięciu przypadków dyskryminacji wobec ON. Wszelkie decyzje będą podejmowane z większym zrozumieniem i szacunkiem wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

4. Podniesienie standardów mieszkalnych: Dzięki lepszemu dostępowi do mieszkań i ochronie praw lokatorów, osoby z niepełnosprawnościami będą miały większe szanse na uzyskanie odpowiedniego i dostosowanego do swoich potrzeb mieszkania. To przyczyni się do podniesienia standardów życia i poprawy jakości życia ON.

5. Zwiększenie zaufania do instytucji: Wdrożenie zmian wynikających z audytu pokaże, że instytucje publiczne rzeczywiście troszczą się o dobro i prawa osób z niepełnosprawnościami. To z kolei może wpłynąć pozytywnie na zaufanie obywateli do władz i instytucji.

6. Uniknięcie procesów sądowych: Zapewnienie, że decyzje administracyjne są zgodne z przepisami prawa lokalnego i chronią prawo do mieszkania osób z niepełnosprawnościami, może zmniejszyć liczbę skarg i procesów sądowych. To oszczędność czasu i zasobów zarówno dla samych osób z niepełnosprawnościami, jak i dla instytucji.

7. Lepsza integracja społeczna: Poprawa warunków mieszkaniowych ON może przyczynić się do lepszej integracji społecznej tych osób. Gwarancja godnych warunków mieszkaniowych pomaga osobom z niepełnosprawnościami uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym.

8. Promowanie wartości społecznych: Działania wynikające z audytu, takie jak szacunek, równość szans i ochrona praw jednostki, promują wartości społeczne, które są fundamentem sprawiedliwego i wspierającego społeczeństwa.

Podsumowując, wprowadzenie w życie zmian zalecanych w audycie będzie krokiem w kierunku bardziej sprawiedliwego, zrównoważonego i przyjaznego dla osób z niepełnosprawnościami społeczeństwa. Zapewni to równy dostęp do mieszkań, ochronę praw lokatorów i uniknięcie dyskryminacji, a także pozytywnie wpłynie na jakość życia osób z niepełnosprawnościami i ogólnie na klimat społeczny w mieście.

Podsumowanie

Wprowadzenie zmian w praktyce stosowania prawa lokalnego i uwzględnienie praw osób z niepełnosprawnościami przy wynajmowaniu lokali mieszkalnych przyniesie korzyści zarówno osobom z niepełnosprawnościami, które będą lepiej chronione i szanowane w procesie wynajmu, jak i społeczeństwu jako całości, które będzie bardziej zgodne z zasadami równości i szacunku. Zapewnienie pełnego respektowania przepisów uchwały Rady Miasta Gdyni oraz odpowiednich ustaw naruszać nie tylko wzmocni pozycję osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępu do mieszkań, ale także przyczyni się do bardziej sprawiedliwego i zrównoważonego społeczeństwa.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.